

دانشکده پرستاری و مامایی همدان

طرح درس

بخش اول:

۱- مشخصات دروس:

نام و نام خانوادگی: دکتر منصوره رفایی

دانشکده: پرستاری و مامایی

گروه آموزشی: بهداشت مادر و کودک

مرتبه دانشگاهی: استادیار

مدرک تحصیلی: دکتری

۲- مشخصات دروس

عنوان درس: بارداری زایمان ۴

تعداد واحد: ۱

دروس پیشنیاز: بارداری زایمان ۱ و ۲، فیزیوپاتولوژی و بیماریهای داخلی ۱ و ۲ و ۳

۳- مشخصات فراگیران:

رشته تحصیلی: مامایی

مقطع: کارشناسی

بخش دوم:

۱- اهداف کلی درس:

- شناخت نیازهای اساسی و تشخیص حالت انسان در هنگام سلامت و بیماری به ویژه زنان باردار مبتال به بیماری های داخلی و جراحی و اثرات آن در بارداری و زایمان و بالعکس تشخیص مشکلات و احتیاجات مادر و اخذ تصمیم مناسب در انتخاب اولویت ها در جهت اجرای مراقبت های مربوطه

- کاربرد یافته های علمی در ارائه خدمات به زنان باردار بیمار و آسیب پذیر و فراهم آوردن کمک های پزشکی الزم در موارد لزوم

- تشخیص مسئولیت ها و محدودیت های حرفه ای، پایبند بودن به رعایت اصول اخلاقی و موازین اسالمی به هنگام ارائه خدمات به منظور حفظ جان مادر و بچه و تأمین سلامت آنها

۲- سرفصل دروس:

توجه: در صورت کمبود ساعات، می توان با تایید گروه آموزشی مامایی بین ۵۰ تا ۱۰۰ درصد به ساعات درس افزود.

ارزیابی وضعیت مادر (۲ ساعت)

دگرگونیهای فیزیولوژیک و تغییرات ایجاد شده در مقادیر آزمایشگاهی - تجویز داروها در خلال بارداری - اثرات جراحی و هوشبری بر نتایج بارداری - روشهای تصویر برداری - اولتراسوند
تروما (غیر نافذ - نافذ - درمان)

بیماریهای قلبی در بارداری (۲ ساعت)

اقدامات کلی - مشاوره قبل از بارداری - پیوند قلب - بیماریهای دریچه ای - هیپرتاسیون شریان ریوی - اثرات روی بارداری
- کاردیومیوپاتی در حول وحوش زایمان - کاردیومیوپاتی ایدیوپاتیک
آندوکاردیت عفونی - بیماریهای ترومبوآمبولیک (ترومبوز وریدهای سطحی - عمقی درمان) قبل و بعد از زایمان - آمبولی ریوی

بیماریهای ریوی (۲ ساعت)

تنگی نفس در بارداری - پنومونی، علل - تشخیص - درمان و پیشگیری
آسم پاتوفیزیولوژی - اثرات بارداری بر روی آسم - اثرات آسم بر بارداری و جنین - مسمومیت با منو اکسید کربن -
نارسایی حاد تنفسی - سیر بالینی و درمانی

بیماریهای کلیه و مجاری ادرار (۲ ساعت)

تغییرات مجاری ادرار در بارداری
بررسی بیماریهای کلیوی در حین بارداری - بارداری بدنبال نفرکتومی - عفونتهای دستگاه ادراری - باکتریواوری بدون
علامت - سیستیت و اورتریت پیلونفریت حاد و مزمن - سنگ کلیه در بارداری - تشخیص - درمان -
گلومرولوپاتی ها (گلومرولو نفریت - حاد، مزمن - سریعاً پیشرونده - سندروم نفروتیک
بیماریهای کلیه پلی کیستیک و بارداری
بیماری مزمن کلیوی در بارداری
باردار شدن پس از پیوند کلیه
دیالیز در زمان بارداری
نارسایی حاد کلیه (انسدادی - ایدیوپاتیک پس از زایمان)

بیماریهای گوارشی (۲ ساعت)

روشهای تشخیصی
اختلالات قسمت فوقانی دستگاه گوارش
استفراغهای شدید بارداری
ازوفازیت رفلاکسی - فتق هیاتال - فتق دیافراگمی - آشالازی - زخم پپتیک - خونریزی های دستگاه گوارش فوقانی
اختلالات روده کوچک و کولون - بیماریهای التهابی روده و بارداری استومی و بارداری
انسداد روده
آپاندیسیت - کولیت حاد

بیماریهای کبد (۱ ساعت)

استفراغهای شدید بارداری - گلستاز داخل کبدی در بارداری - کبد چرب حاد در بارداری - اختلالات انعقادی - اثرات ایجاد
شده بر بارداری.
کبد در پره اکلامپسی و اکلامپسی
هماتوم کبدی و پارگی آن
هپاتیت ویروسی
هپاتیت مزمن فعال - سیروز و بارداری
واریس های مری در بارداری
پیوند کبد

بیماریهای خونی (۲ ساعت)

کم خونی (اتیولوژی آثار کم خونی بر بارداری - کم خونی فقر آهن - کم خونی ناشی از خونریزی حاد - کم خونی همراه با بیماریهای مزمن - بیماریهای کلیوی - تالاسمی - کم خونی مگالوبلاستیک - کمبود اسید فولیک - کمبود ویتامین B12 - کم خونی های همولیتیک - اکتسابی - کم خونی همولیتیک بارداری - پلی سیتی - پورپورای ترومبوسیتوپنیک - شوک خونریزی و کمبود حجم خون - باکتریی و شوک سپتیسیمیک، تغییرات همودینامیک در شوک سپتیک، تشخیص و درمان شوک عفونی و تشخیص و درمان آن

بیماریهای غدد (۲ ساعت) دیابت، بیماریهای تیروئید و دیگر موارد مهم

بیماریهای اعصاب و روان (۲ ساعت)

پاتوفیزیولوژی اختلالات حمله ای - صرع در بارداری - سردرد های میگرنی - اسکروز مولتیپل - بیماری هانینگتون - سندرم تونل کارپ - افسردگی پس از زایمان

۳- منابع:

- همانند منابع دروس نظری بارداری و زایمان تا ۳

- بیماریهای داخلی و جراحی در بارداری و زایمان، آخرین چاپ

- Complication in Pregnancy

۴- شیوه آموزش: سخنرانی

۵- وظایف دانشجو: حضور و مشارکت فعال در کلاس

جدول ارائه درس روانپزشکی در مامایی

اهداف کلی جلسه	عنوان درس	جلسه
<p>آشنایی با: مشاوره در بارداری در افراد مبتلا به بیماری های قلبی و آشنایی با پیوند قلب، بیماریهای دریچه قلب، کاردیومیوپاتی هایپر تانسین شریان ریوی کاردیومیوپاتی ایدیوپاتیک اندوکاردیت عفونی، بیماریهای ترومبوآمبولیک و آمبولی ریوی طی بارداری</p>	بیماریهای قلبی در بارداری	اول
<p>آشنایی با: اداره تنگی نفس، پنومونی، مسمومیت با مونوکسید کربن و نارسایی حاد تنفسی در بارداری</p>	بیماریهای ریوی در بارداری	دوم
<p>آشنایی با: روش های تشخیصی بیماری های گوارشی در بارداری، اختلالات قسمت فوقانی دستگاه گوارش، استفراغ های شدید بارداری، ازوفژیت رفالکسی، فتق هیاتال، فتق دیافراگمی، آشالزی، زخم پپتیک، خونریزی های دستگاه گوارش فوقانی، اختلالات روده کوچک و کلون، بیماریهای التهابی روده، آپاندیسیت، کلیت حاد، در بارداری استفراغ های شدیدی بارداری کلستاز داخل کبدی، کبد چرب هماتوم کبدی، هپاتیت، واریسهای مری، اختلالات انعقادی</p>	بیماریهای گوارشی و کبدی	سوم
<p>آشنایی با: بیماری تیروئید در بارداری بیماری دیابت در بارداری</p>	بیماریهای مربوط به غدد	چهارم
<p>آشنایی با پاتوفیزیولوژی اختلالات حمله ای، سردرد در بارداری، سردرد های میگرنی، اسکروز مولتیپل، سندرم تونل کارپ، افسردگی بعد از زایمان بیماری هان هانینگتون</p>	بیماریهای اعصاب و روان	پنجم

<p>،سردرد های میگرنی</p>		
<p>آشنایی با: انواع کم خونی و آثار آن در حاملگی تالاسمی، هموفیلی، شوک و راهکارهای درمانی اختلالات خونریزی دهنده در بارداری</p>	<p>بیماریهای خونی</p>	<p>نشتم</p>
<p>آشنایی با: دیابت و راهکارهای تشخیصی، درمانی آن و اثرات آن بر حاملگی</p>	<p>دیابت در بارداری</p>	<p>هفتم</p>
<p>آشنایی با بررسی بیماریهای کلیوی در حین بارداری، بارداری به دنبال نفرکتومی، عفونت های دستگاه ادراری، باکتریوری، سیستیت و اورتریت، سنگ های کلیه در بارداری، گلومرولوپاتی، بیماری های مزمن کلیه، بیماریهای کلیه پلی کیستیک، باردار شدن پس از پیوند کلیه ،دیالیز و نارسایی حاد کلیه در بارداری</p>	<p>بیماریهای کلیوی و مجاری ادرار</p>	<p>هشتم</p>

نحوه ارزشیابی درس

درصد از امتیاز کل	تعداد امتیاز	ارزشیابی دانشجو	ردیف
٪۷۵	۱۵	امتحان پایان ترم	۱
٪۱۵	۳	امتحان میان ترم	
٪۱۰	۲	کوئیز و مشارکت در کلاس	۲
٪۱۰۰	۲۰	جمع	